

Evenwel, eerst in het werk, dat daarna ontstaat, vinden wij den eigenlijken, innerlijksten aard dezer kunstenaressen uitgesproken als onomwonden zelf-bekentenissen voor wie ze verstaat. Want, immers, er zijn menschen en ook scheppende artiesten, die kwistig met hun gevoelsuitingen plegen te zijn, die gaarne met drukke, zware woorden effect willen maken en geen middelen ontzien, om anderen in bijzonderheid en originaliteit te overtreffen. Anderen zijn er, die schuchter, op stillen toon, niet zonder demping en terughouding, uiting geven aan wat hen beroerde, van weinig beteekenis achtend, te gering geschat of zelfs voorbijgezien te worden. Aan die laatsten herinnert het werk van deze stillevenschilderes, die er niet van houdt, om 't er — allereerst in letterlijken, technischen zin — dik op te leggen. De groei en verfijning van haar gevoel tot levensvisie, de ontplooiing en stijging van haar kunnen tot technische perfectie werden steeds opgewogen door een aangeboren zelfbedwang en geestelijke gezondheid, steeds ingetoomd door een volkomen natuurlijke voornaamheid, een réserve van goeden huize, die niet, als zoo vaak, uit leegheid of stugheid, maar uit kieschheid en bescheidenheid voortkomt.

Die latere stillevens dan, zooals we ze nu al sinds vele jaren kennen, zijn dun geschilderd, in beschaafde, modeste, maar lichte, heldere, ieder op zichzelf meestal treffende, onderling aangenaam harmonieerende kleuren, met enkele fijne, geestige accenten, tegen een veelal weinig gevarieerden, lichter- of donkerder-grijzen achtergrond. De schildering, héél zuiver en puur, luchtig, maar vast en beheerscht, schijnt argeloos, somtijds tot het speelsche toe, maar is gebaseerd op een degelijke, bestudeerde kennis van het métier en weet de moeilijkheden van stof- en vorm-uitdrukking glansrijk te overwinnen. De combinatie van dit blanke, lichte kleurkarakter, die pittige accenten, die reine, stille achtergronden, met die lichte schilderwijs, die rustig-overwogene, stemmige voordracht, verleent een zeer typeerende charme, een eigenaardigen, weinig voorkomenden „chic” van groote aesthetische waarde aan het beste van Maria Altena's werk. Er gaat een verkwikkende rust, een kalme, diepere behagelijkheid van uit, die tot bron heeft de intimiteit, waaruit het is ontstaan en die er als een kleinood in verscholen ligt, als het hart in een bloem. Die voelbare intimiteit is niet slechts de vertrouwdheid van het eigen interieur, van de dagelijksche werkplaats, maar de innige betrekking, die in den loop der jaren gegroeid is tusschen haar, die daarin leeft, en ieder dierbaar voorwerp afzonderlijk om haar heen.

De bekoring van haar stillevens nu bestaat soms in de vereeniging der schoone eigenschappen van kleur en factuur der verschillende onderdeelen. Van haar best geslaagde stukken evenwel vloeit een zeer sterke attractie rechtstreeks voort uit de schoone kwaliteit van het geheel als zoodanig. De totaal-werking van zulk een in kleur, in toon, door sentiment en behan-